

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 446/22
8.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јован Брдар, адвокат из Крагујевца, Ул. Др Зорана Ђинђић бр. 33, против туженог „Медијска Мрежа“ д.о.о. из Београда, Трг Николе Пашића бр. 7, чији је пуномоћник Душан Томић, адвокат из Београда, Македонска улица бр. 44, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 276/21 од 22.9.2022. године, у седници већа одржаној дана 8.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 276/21 од 22.9.2022. године, у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 276/21 од 22.9.2022. године у делу става другог изреке тако што се обавезује тужени „Медијска Мрежа“ д.о.о. из Београда, да тужиоцу АА из Крагујевца исплати износ од још 50.000,00 динара, на име накнаде нематеријалне штете у виду душевних болова због повреде части и угледа, са законском затезном каматом почев од 22.9.2022. године до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа ове пресуде, под претњом извршења, док се у преосталом делу, за износ од 220.000,00 динара са законском затезном каматом, тужбени захтев тужиоца одбија као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 276/21 од 22.9.2022. године тако што се обавезује тужени „Медијска Мрежа“ д.о.о. из Београда да тужиоцу АА из Крагујевца накнади трошкове целог поступка у износу од 78.900,00 динара, са законском затезном каматом на износ од 50.700,00 динара почев од наступања услова за извршност пресуде до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА се захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете у виду душевних болова због повреде части и угледа исплати износ од 30.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 22.9.2022. године па до коначне исплате, у року од 15 дана од пријема писаног отправка пресуде, под претњом извршења. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од још 270.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 22.9.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 72.100,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде, парничне странке су благовремено изјавиле жалбе, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, побијајући у одлуку у деловима у којима нису успеле у спору - тужилац у делу става другог изреке којим је делимично одбијен његов захтев за накнаду нематеријалне штете и у ставу трећем изреке, а тужени у ставовима првом и трећем изреке. Жалбене разлоге су образложили и жалбене предлоге изнели. Трошкове другостепеног поступка су опредељено тражили.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца делимично основана, а жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена пресуда морала укинути. Пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за пресуђење, који нису у супротности са садржином изведених доказа. Изрека пресуде је јасна и не противречи разлозима датим у образложењу, како у односу на чињеничне закључке, тако и на примењене прописе. Стога, пресуда нема недостатака због којих се не може испитати, па се жалбама тужиоца и туженог неосновано указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, у дневном листу „Српски телеграф” (случајном омашком је у образложењу ожалбене пресуде наведен дневни лист “Информер”), чији је издавач тужени, дана ... године, објављен је чланак са насловом “... ..” и насловом “А правио оргије, ...” и поднасловом “Када је једна од девојака приметила да А друг све снима телефоном, излетеле су из собе и запретиле му батинама”. У тексту је између осталог наведено: “Како ... сазнаје, ... има бурну прошлост, а оно што крије ко змија ноге јесте догађај од пре 6 година када је другарице терао на групни секс”, док се у наставку текста преноси изјава наводно бивше тужиоцеве другарице у коме се наводи: “По граду се свашта причало о њему, а једна његова бивша другарица из средње школе ми је испричала да ју је намамио на групни

секс тако што јој је објаснио да прави обично зезање. Правио је журку са још два другара у једном изнајмљеном апартману, па су тамо правили оргије. Те другарице које је позвао су отишле јер им није нагласио шта ће се дешавати. „А се нормално понашао све док се није напио, па је тада питао другарице да са његова два друга пређу у спаваћу собу“; „А је наздрављајући све време форсирао другарице да би се што пре напиле. Кад је видео да су већ почеле да играју и да певају, смањио је музику и рекао:“ Ајде сви да пређемо у собу, не знате какав кревет је тамо“; "Док су лежали, А је почео да их мази и љуби, па су се сви убрзо поскидали и имали секс. Групњак је прекинуо један од А другара који је кришом све снимао телефоном, а када је једна девојка приметила, направила је хаос“. У тексту се наводи и следеће: „А друг је усред акције почео да снима девојке. Једна је видела телефон, скочила и одмах кренула да узима гардеробу. Ударила је шамар том лику, а онда се и друга девојка обукла. Изашле су, почеле да псују, а А су запретиле батинама кад се најмање буде надао, јер се према њима понашао као да су највеће курве“. У антрфилеу је наведено: “А је хтео другарице што пре да напије да би прешли у кревет у спаваћој соби“. У оквиру текста је објављена фотографија тужиоца. Саслушан у својству парничне странке, тужилац је, између осталог, навео да је спорни текст објављен непосредно након што је тужилац изашао из У тексту су изнете неистине о њему и приказан је у негативном светлу, а због спорног текста, тужиоца је оставила девојка. Изјашњавајући се на наводе да је новинар покушавао да са њим ступи у контакт пре објављивања текста, тужилац је навео да новинар то није ни могао да учини јер је тужилац био ... у то време. Саслушањем тужиоца као парничне странке, првостепени суд је утврдио како је тужилац доживео објављивање спорног текста, како се поводом истог осећао и како је на тај текст реаговала његова околина – породица, пријатељи и колеге. Тужилац није тражио објављивање одговора информације. Саслушан у својству сведока, Д. Л, аутор спорног текста, навео је, између осталог, да је до објављених информација дошао преко неког другог текста о тужиоцу, објављеном на порталу, те је у једном од коментара на ту вест, са лажног профила, објављена спорна информација. Након тога је сведок ступио у контакт са девојком из Крагујевца чији је наведени профил, која је потврдила ту причу, али је желела да остане анонимна. Пре објављивања текста су покушали да ступе у контакт са тужиоцем преко броја телефона који је дат од стране продукције, али је он био недоступан. После објављивања текста, тужилац је звао редакцију, али није тражио деманти, већ је само рекао да су објављене неистине и да ће их због тога тужити. Сведок је такође навео да се тужилац у ... пристојно понашао. Пре објављивања предметног текста новинар и одговорни уредник туженог јавног гласила нису поступили са дужном новинарском пажњом примереном околностима и нису проверили порекло, истинитост и потпуност објављене информације, пошто нису претходно контактирали тужиоца, ни тражили његову изјаву нити одобрење за објављивање.

Наводима жалби не доводи се у сумњу потпуност и правилност чињеничног стања утврђеног савесном и брижљивом оценом сваког изведеног доказа засебно и свих заједно у смислу члана 8. ЗПП, о чему су у побијаној пресуди дати јасни и потпуни разлози, које прихвата и другостепени суд, сматрајући да нема разлога за сумњу у правилност оцене изведених доказа које је првостепени суд по слободном судијском уверењу образложено ценио. У жалбама нису истицане нове чињенице нити су понуђени или предложени нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право садржано у одредбама чланова чл. 5 ст. 1 и 2, чл. 9, чл. 15, 79 став 1 и 2, чл. 112 ст. 1, чл. 114, и 117 Закона о јавном информисању и медијима ("Службени гласник РС", бр. 83/2014, 58/2015 и 12/2016) и одредбу чл. 10 Европске конвенције о заштити људских права, када је закључио да постоји обавеза туженог да тужиоцу накнади штету коју је претрпео и усвојио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа. Наиме, објављивањем неистинитих и увредљивих информација о тужиоцу (да је организатор оргија, те да присиљава девојке да у истима учествују), које претходно нису проверене, тужени није поступао са дужном новинарском пажњом, па је повређено достојанство и углед тужиоца, јер је на негативан начин представљен у јавности, те му је проузрокована нематеријална штета у виду душевних болова чији јачина и трајање оправдавају досуђивање правичне накнаде на основу члана 200. Закона о облигационим односима - ЗОО.

Правилност примене материјалног права у погледу основа одговорности туженог произлази из закључка да наслов текста и објављени текст, који по свом структурном и смисаоном значењу представљају целину, садрже неистините и увредљиве информације којима се вређају част и углед тужиоца. Из правилне оцене да су информације, објављене у дневном листу чији је издавач тужени, што међу парничним странкама током првостепеног поступка и није било спорно, по садржају и начину на који су изложене подобне да повреду част и углед тужиоца, који је на негативан начин представљен јавности, произлази правилност закључка првостепеног суда да је тужиоцу проузрокована нематеријална штета за претрпљене душевне болове, што оправдава досуђивање правичне накнаде на основу члана 200. ЗОО.

Неосновано се жалбом туженог указује да објављени текст по својој садржини није подобан да повреди част и углед тужиоца, јер је тужилац у свом исказу навео да због спорног текста није променио мишљење о самом себи. Објављивањем предметног чланка у јавности, тужени је навео низ информација подобних да повреду углед и част тужиоца, а да није пружио доказе да је поступио са пажњом примереном околностима, и проверио порекло, истинитост и потпуност тих информација, супротно одредби члана 9. Закона о јавном информисању, па није нужно да објављене информације доведу и до промене у самопоуздању тужиоца да би постојала обавеза накнаде нематеријалне штете, већ је довољно то што су читалачком аудиторијуму пласиране нетачне информације лезионо подобне да повреду част и углед тужиоца и које су као такве тужиоцу проузроковале душевне болове.

Међутим, основано се жалбом тужиоца указује да је првостепени суд неправилно применио материјално право из члана 200 Закона о облигационим односима, при одмеравању висине правичне новчане накнаде за наведени вид нематеријалне штете. С обзиром на непријатности којима је тужилац, према садржини објављене информације, био изложен у свом животном и друштвеном окружењу, те јачину и трајање душевних болова које је трпео објављивањем овог текста, као и да је повреда учињена јавно и на објективно увредљив начин, према оцени другостепеног суда, износ од 80.000,00 динара, који је одмерен сагласно одредби члана 232 ЗПП-а, представља правичну и одговарајућу сатисфакцију за тужиочева трпљења којом се остварују природа и сврха накнаде овог вида штете.

Овако одмерени износ је примерен значају повређеног добра, претрпљеном душевном болу и друштвеној сврси накнаде. Накнада у мањем износу не би била примерена претрпљеном душевном болу, а накнада у већем износу не би била спојива са њеном друштвеном сврхом. Новчана накнада нематеријалне штете проузроковане повредом права личности по својој природи је сатифакција која се постиже и самим сазнањем да је пресудом утврђена одговорност штетника и да му је изречена грађанскоправна санкција због повреде законом и Уставом заштићеног личног права. У том смислу, новчана накнада за овај вид штете има превасходно значај моралне сатисфакције, а та сврха се, по оцени Апелационог суда, постиже износом од 80.000,00 динара. Стога је првостепена пресуда у делу става другог изреке преиначена, тако што је тужени обавезан да тужиоцу на име правичне накнаде, поред износа досуђеног ставом првим изреке првостепене пресуде, исплати и износ од још 50.000,00 динара за душевне болове због повреде части и угледа, док је у преосталом делу, као превисоко постављен, тужбени захтев одбијен као неоснован.

На правилност побијане одлуке нису од утицаја приложене одлуке у другим чињеничним ситуацијама. Ово стога што судска пракса не представља извор права у Републици Србији. Сагласно одредби члана 145. став 2. Устава Републике Србије, судске одлуке се заснивају на Уставу, закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу закона. Суштински исто садржано је и у одредби члана 1. Закона о уређењу судова којом је прописано да судови суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено законом, општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора. Стога, раније донете одлуке у чињенично сличним, али не и идентичним ситуацијама, немају обавезујући значај у другим случајевима пошто судска одлука зависи од околности сваког конкретног случаја које суд мора да утврди и има у виду због дужности да у сваком конкретном случају индивидуализује износ накнаде, јер је индивидуализација у сваком конкретном случају неопходна ради правилне примене материјалног права.

Будући да је реч о новчаној обавези, тужени је сагласно одредби члана 277. ЗОО обавезан да плати и законску затезну камату на досуђени износ накнаде, почев од дана доношења првостепене пресуде када је, према критеријумима и вредности новца, накнада одмерена, до исплате.

Цењени су и сви други наводи жалби, али како нису од одлучног значаја и не могу довести до другачије одлуке, другостепени суд их, у смислу члана 396. став 1. ЗПП, посебно не образлаже.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставовима првом и другом изреке ове пресуде, на основу члана 390. и 394. тачка 4. ЗПП.

Како је преиначена одлука о главној ствари, преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка из става другог четвртог изреке ожалбене пресуде, те је применом члана 150, 153, 154, 163 и 165 став 2 ЗПП-а обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове целог парничног поступка, према вредности спора са којом је тужилац успео у овој парници и у границама постављеног захтева, у укупном износу од 78.900,00 динара, на име потребних издатака за вођења парнице и то за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, приступ адвоката на три одржана рочишта у износу од по

10.500,00 динара, за таксу на тужбу и пресуду у износу од по 5.100,00 динара, за састав жалбе у износу од 18.000,00 динара, и таксу на жалбу и другостепену пресуду у износу од по 5.100,00 динара, све у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећом у време доношења одлуке о трошковима поступка и Таксеном тарифом, као саставним делом Закона о судским таксама важећим у време настанка таксене обавезе.

С обзиром на то да трошкови тужиоца који су опредељени у парничном поступку представљају новчано потраживање које доспева даном наступања извршности одлуке, то тужиоцу на досуђене трошкове првостепеног поступка у износу од 50.700,00 динара припада и законска затезна камата почев од дана извршности па до исплате, имајући у виду да је исту определио само на трошкове првостепеног, а не и другостепеног поступка, све сагласно одредбама чл. 277 и 324 Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је, применом одредбе члана 401. тачка 3. ЗПП, преиначио одлуку о трошковима поступка и одлучио као у ставу трећем изреке ове пресуде.

С обзиром на то да тужени није успео у поступку по жалби, није основан ни његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је исти одбијен ставом четвртим изреке ове пресуде, на основу члана 165. став 1. у вези члана 153 ЗПП-а.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић